

КОМПОНЕНТИ

ЛЕКЦИОНЕН КУРС “ПРОГРАМИРАНЕ НА JAVA”

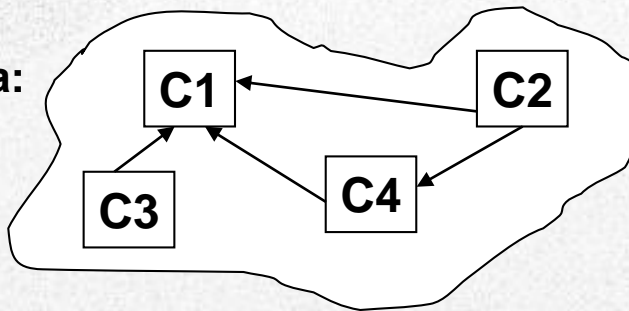
ПРОБЛЕМ

1

Какви видове компоненти са възможни (смислени)?

Клас = компонент на една обектно-ориентирана софтуерна система
(в Java, C++, Smalltalk, Simula 67, Eiffel ...)

Софтуерна система:

Концепцията за класове в Java (също: C++ и др.) отразява само недостатъчно значимите видове софтуерни компоненти.

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

Клас: синтаксис

Множество от:

променливи и методи

static/non-static

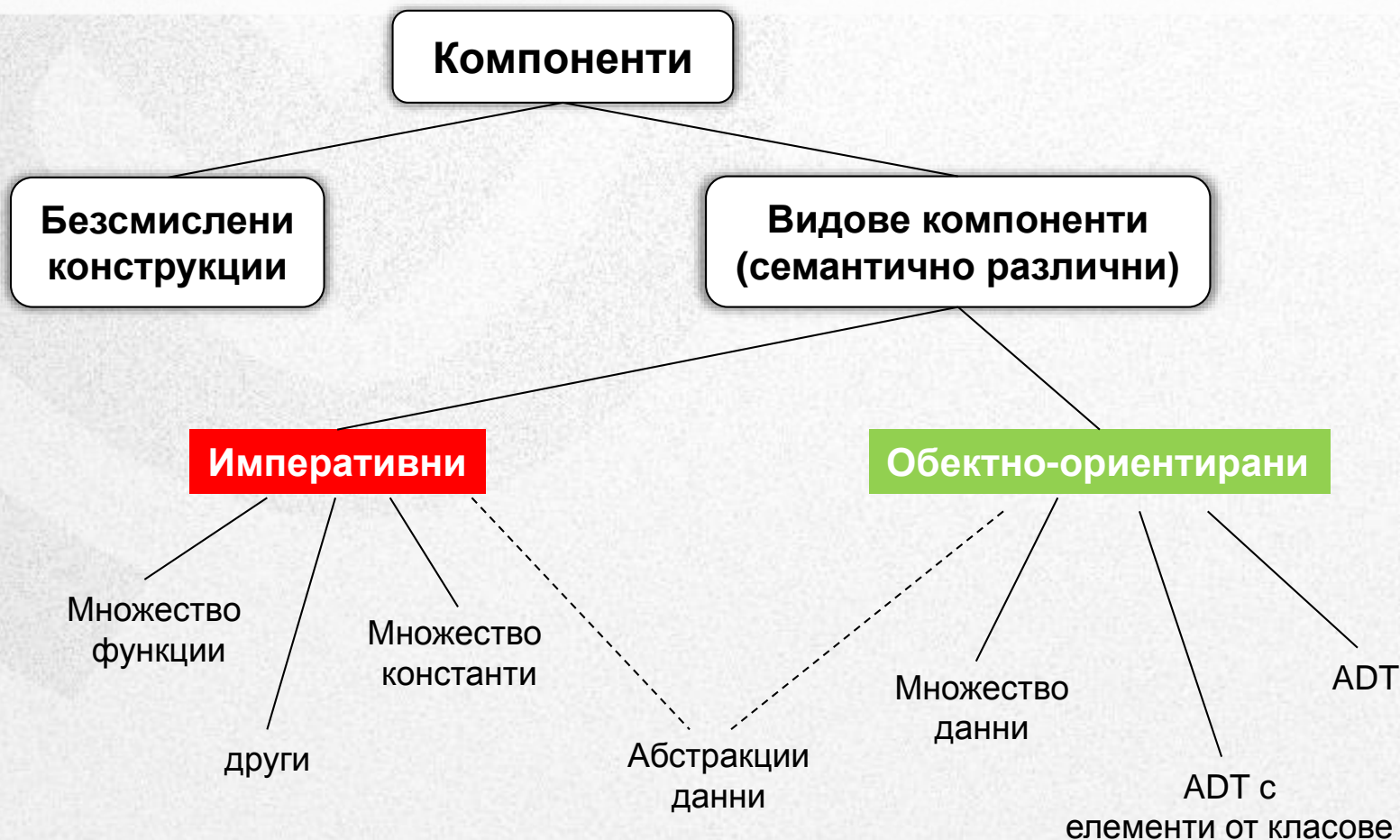
public/private

Различни **видове** компоненти с най-различни свойства могат да бъдат създавани (напр. ADT, императивни компоненти ...).

Цел на лекцията:

- Въвеждане на наредба (класификация)
- Ориентация и методическа помощ

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

ПРОБЛЕМИ: РАЗНООБРАЗИЕ ОТ ВИДОВЕ КОМПОНЕНТИ

- **Проблем на разпознаване:** четене на чужд софтуер

```
class ...  
    private static int number;  
    public void m() ...  
    ...
```

напр. в Java-API

разпознаване: кой вид компонент?
(напр. Множество от функции, ADT, ...)

→ изводи: начин на използване

- **Проблем на разработването на нов софтуер**

Преднамерен вид на компонента (напр. ADT - базов)

Развитие на синтактичката структура в Java

РАЗПОЗНАВАНЕ ВИДА НА КОМПОНЕНТА: ПО КЛЮЧОВИ ДУМИ

Абстрактни типове данни (ADT)

В примера: променливи и
методи без static

```
class Stack {  
    private char[] stackElements;  
    ...  
    public Stack(int n) {  
        stackElements = new char[n];  
        top = -1;  
    }  
    public void push(char x) {  
        ...  
    }  
}
```

- Променливи, методи: не 'static'
→ Променливи и методи на инстанции
- Променливи: 'private' → 'скрит'
- Методи: 'public' → 'навън'

Използване:
Създаване инстанции

ВЪПРОСИ

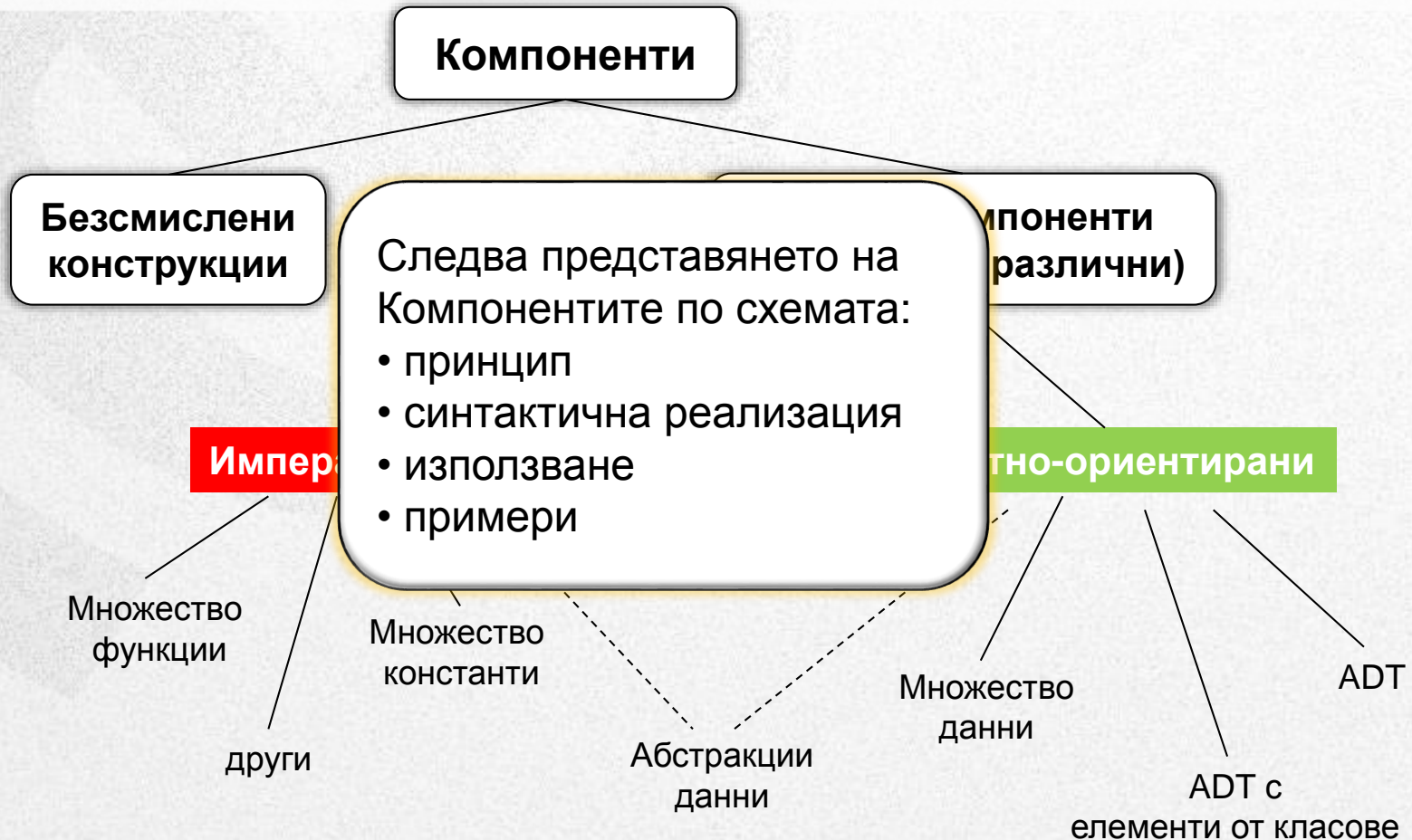
- 1 Кои видове компоненти са съществени за разработване на софтуер?
- 2 Как се реализират те в Java?

Разработване на подходящи компоненти е един от най-важните и най-тежките проблеми на разработването на софтуер (фаза: проектиране/разработване)

(специална лекция “Софтуерни технологии”)

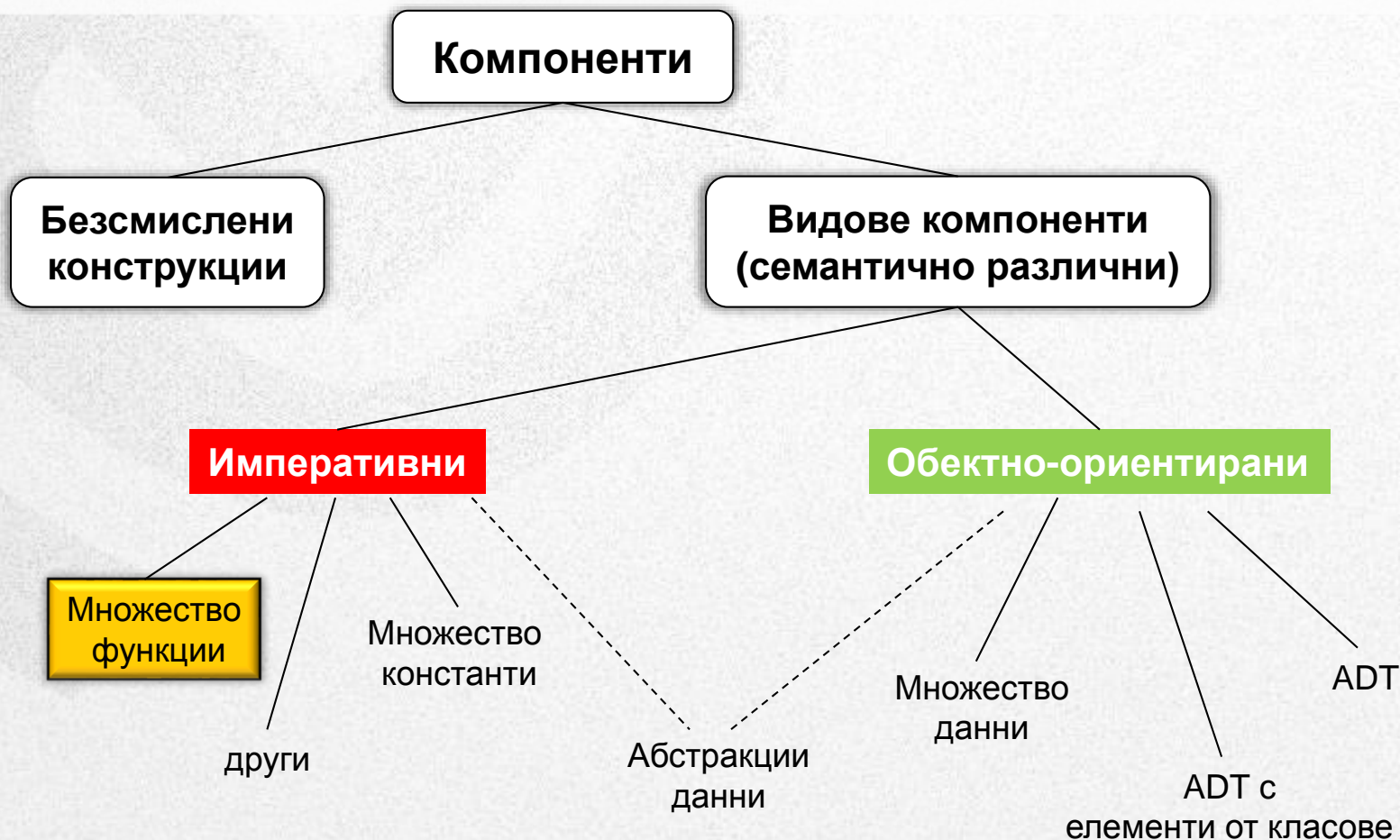
Първично: Какви видове компоненти трябва да бъдат моделирани?
Изведено: Синтактична интерпретация на класа?

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

МНОЖЕСТВО ФУНКЦИИ

Множество от свързани функции без общи данни
(ев. някои константи)

- Данните не могат да служат за обмен на информация между функциите (сравни Stack)
- Така: множество от независими алгоритми

Java-клас: само 'public' 'static'-методи
(+ някои 'final' 'static' - променливи)

Отклонение: private-методи (помощни функции)

Използване: създаване на инстанции безсмислено

Пример: математически функции в Java-API

API-Klasse java.lang.Math

[java.lang.Object](#)
 ↳ [java.lang.Math](#)

```
public final class Math
extends Object
```

The class Math contains methods

Unlike some of the numeric methods, the Math class does not return exact results. This relaxation permits

By default many of the Math methods are implemented using specific native libraries or micro-processor specific implementations still must conform to the IEEE 754 standard.

The quality of implementation of the Math methods is measured in terms of floating-point values bracketed by the exact result. The error bound cited is for the worst-case error. For exact results, such a method is called *exact*.

For many floating-point methods to be correctly rounded. Instead, for the Math class, a larger error bound of 1 or 2 ulps is allowed for certain methods. Informally, with a 1 ulp error bound, when the exact result is a representable number, the exact result should be returned as the computed result; otherwise, either of the two floating-point values which bracket the exact result may be returned. For exact results large in magnitude, one of the endpoints of the bracket may be infinite. Besides accuracy at individual arguments, maintaining proper relations between the method at different arguments is also important. Therefore, most methods with more than 0.5 ulp errors are required to be *semi-monotonic*: whenever the mathematical function is non-decreasing, so is the floating-point approximation, likewise, whenever the mathematical function is non-increasing, so is the floating-point approximation. Not all approximations that have 1 ulp accuracy will automatically meet the monotonicity requirements.

Since:

JDK1.0

Field Summary

static double	E	The
static double	PI	The

public final class java.lang.Math

The class Math contains methods for performing basic numeric operations such as the elementary exponential, logarithm, square root, and trigonometric functions.

Две КОНСТАНТИ:

static double E
static double PI

Method Summary

static double [abs](#)(double a)
Returns the absolute value of a double value.

static float [abs](#)(float a)
Returns the absolute value of a float value.

static int [abs](#)(int a)
Returns the absolute value of an int value.

static double [acos](#)(double a)
Returns the arc cosine of a double value.

static double [asin](#)(double a)
Returns the arc sine of a double value.

static double [atan](#)(double a)
Returns the arc tangent of a double value.

static double [ceil](#)(double a)
Returns the smallest integer greater than or equal to a double value.

static double [cos](#)(double a)
Returns the trigonometric cosine of a double value.

static double [exp](#)(double a)
Returns Euler's number e raised to the power of a double value.

static double [floor](#)(double a)
Returns the largest integer less than or equal to a double value.

static double [log](#)(double a)
Returns the natural logarithm of a double value.

static double [max](#)(double a, double b)
Returns the greater of two double values.

static float [max](#)(float a, float b)
Returns the greater of two float values.

static int [max](#)(int a, int b)
Returns the greater of two int values.

static double [min](#)(double a, double b)
Returns the smaller of two double values.

static float [min](#)(float a, float b)
Returns the smaller of two float values.

static int [min](#)(int a, int b)
Returns the smaller of two int values.

static double [pow](#)(double a, double b)
Returns the value of the first argument raised to the power of the second argument.

Java-API:

```
public final class Java.lang.Math
```

Избор на методи:

```
static double abs(double a)
static double asin(double a)
static double cos(double a)
static double log(double a) // Basis e
static double pow(double a, double b)
```


static double

static double

static long

static int

static double

static double

static double

Field Detail

E

public static final double
The double value of
See Also:
[Constant Field Values](#)

PI

public static final double
The double value of
See Also:
[Constant Field Values](#)

Method Detail

sin

public static double
Returns the trigonometric

- If the argument is $\pi/2$ or an odd multiple of $\pi/2$, then the result is ± 1 .
- If the argument is zero, then the result is a zero with the same sign as the argument.

The computed result

Parameters:
a - an angle, in radians
Returns:
the sine of the argument

cos

public static double **cos**(double a)

public static final double E

The double that is closer than any other to e,
the base of the natural logarithm

public static final double PI

The double that is closer than any other to pi,
...

public static double asin(double a)

Returns the trigonometric sine of an angle.
Special cases: ...

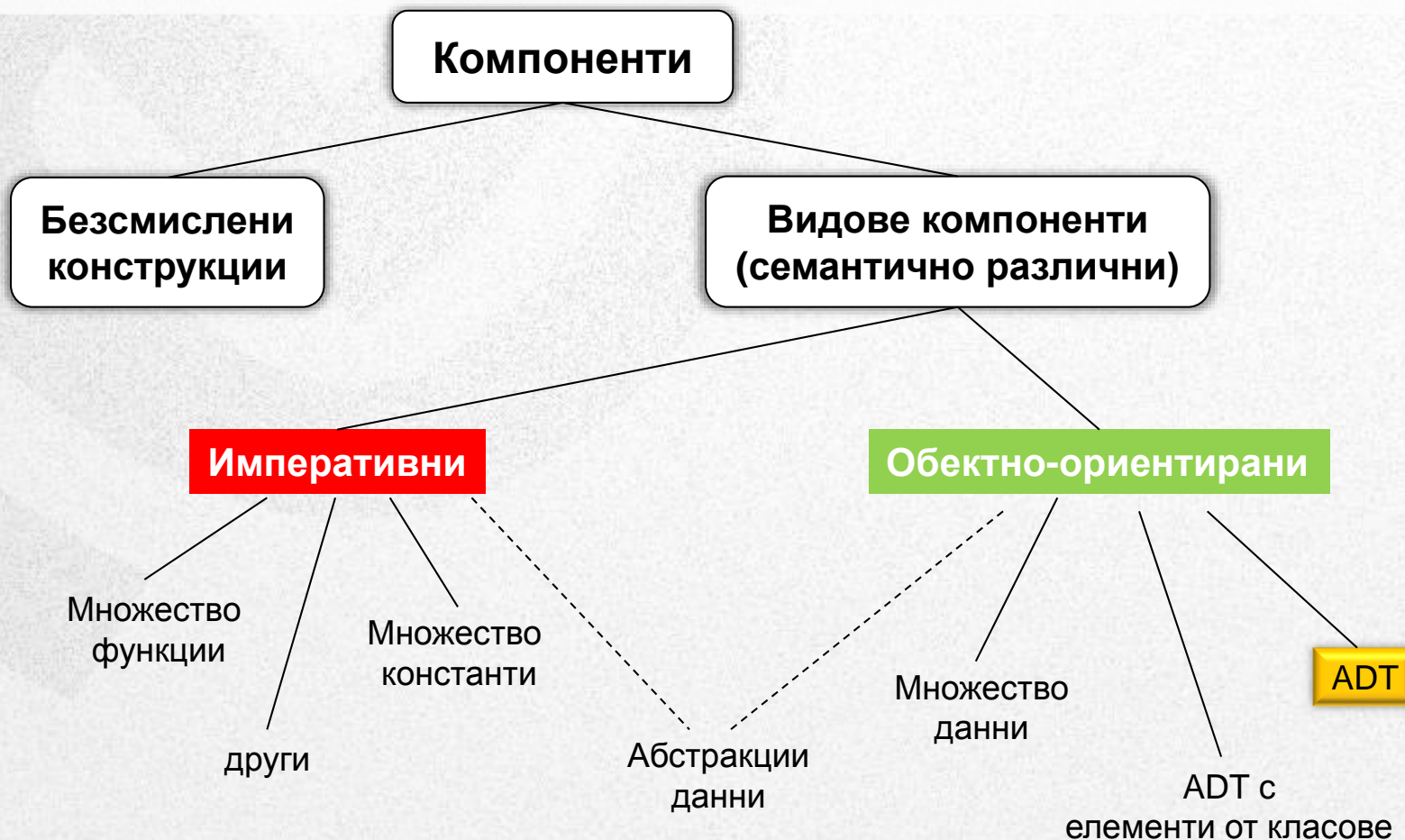
Parameters:

a – an angle, in radians

Използване: без създаване на инстанции

Math.sin(1.2); Math.PI;

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

ADT

Множество от свързани функции с общи скрити данни
Нов тип, дефиниран от потребителя

Java-клас:

'private' non-static - променливи
'public' non-static - методи

Използване: произволно много инстанции
(обекти) от типа могат да бъдат създадени

Примери: Stack, Time, HashTable

Отклонения:

- public-променливи (по-бърз достъп)
- private-методи (помощни функции)

Опасно!

ПРИМЕР ЗА ADT

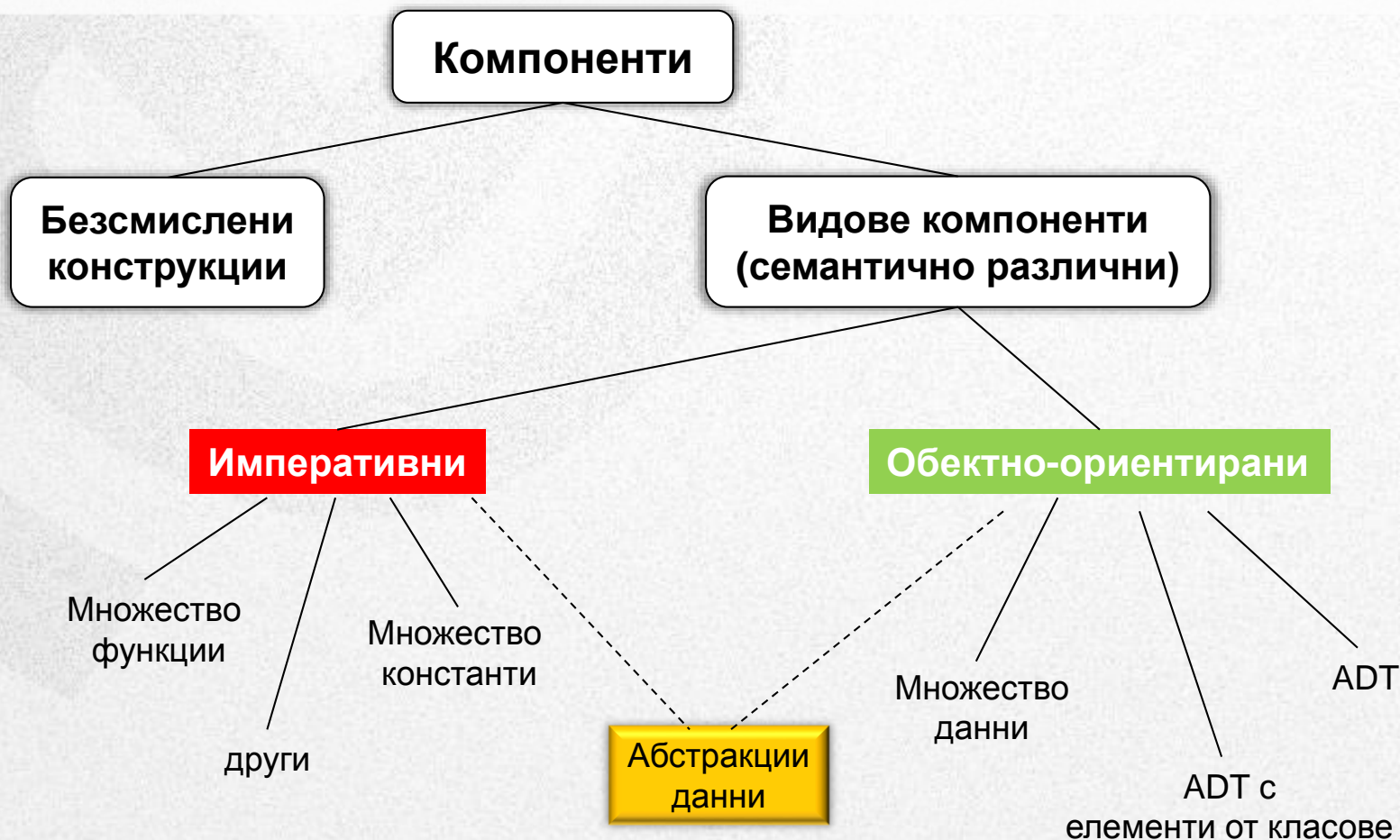
```
class Time {  
    // all non-static  
    private int hour, minute;  
    public Time() ...  
    public addMinutes ...  
    public printMinutes ...  
    public timeInMinutes ...  
    public printTimeInMinutes ...  
}
```

```
class Schedule {  
    public main ...  
        Time t1 = new Time(8,30);  
        Time t2 = new Time();  
        Time t3, t4;  
  
    ...  
}
```

**Използване: Създаване
на инстанции**

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

АБСТРАКЦИЯ ДАННИ

Множество на свързани функции с общи скрити данни
Без възможност за създаване на инстанции
(необходим само един екземпляр)

Специален случай на ADT

Java-клас:

'private' 'static' – променливи
'public' 'static' - методи

Използване: няма създаване на инстанции

Пример: Keyboard
(също: Stack, Time могат да бъдат така реализирани)

СТЕК КАТО АБСТРАКЦИЯ ДАННИ

```
class Stack {  
    private char [] stackElements;  
    private int top;  
  
    public void Stack(int n) {  
        stackElements = new char [n];  
        top = -1;  
    }  
    public boolean isempty() {  
        return top == -1;  
    }  
    public void push(char x) {  
        top++;  
        stackElements[top] = x;  
    }  
    public char top() {  
        if (isempty()) {  
            System.out.println("Stack empty");  
            return ' ';  
        }  
        else return stackElements [top];  
    }  
    public void pop() {  
        if (isempty())      System.out.println("Stack empty");  
        else                 top--;  
    }  
}
```

Тук: ADT Stack

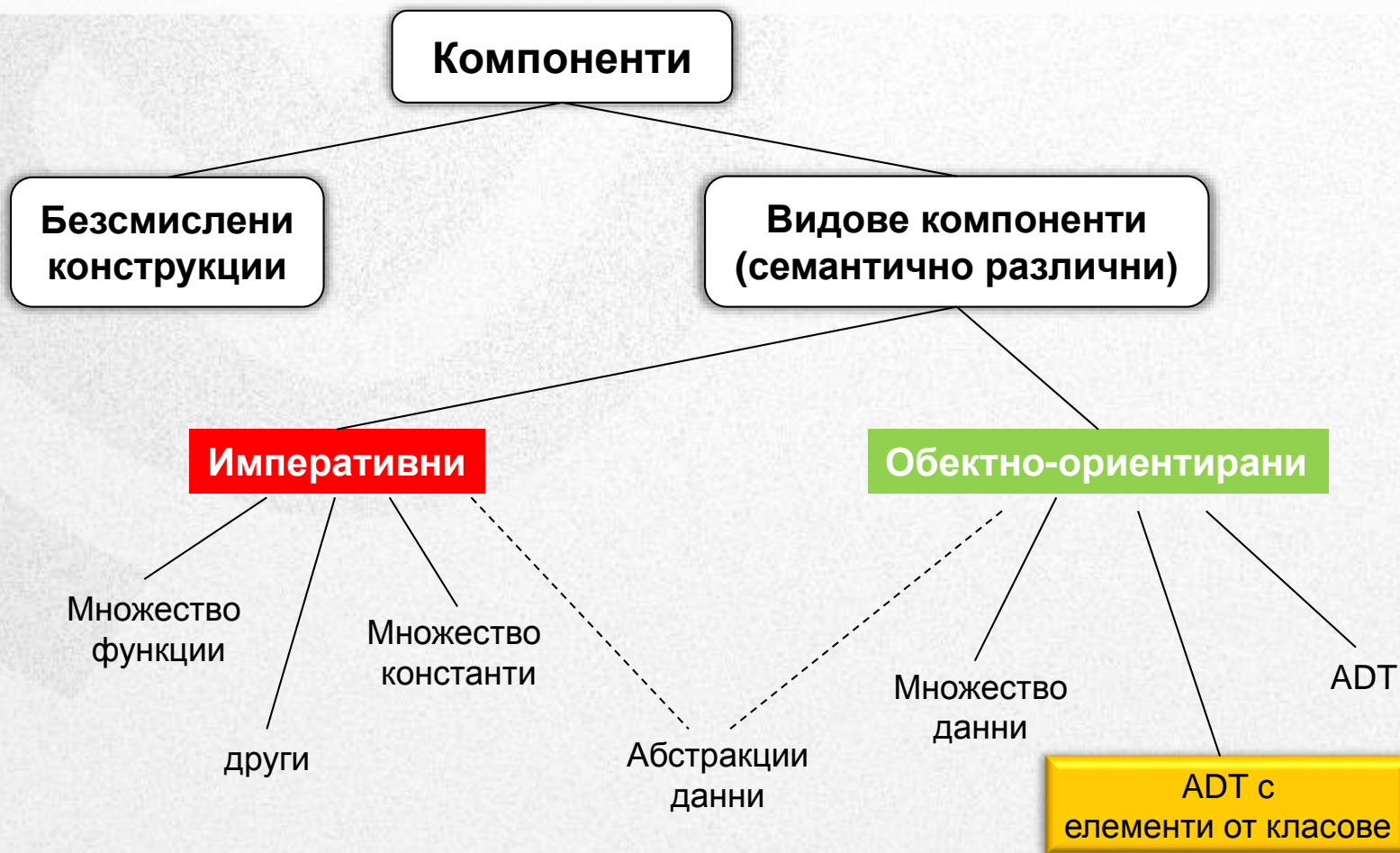
1 Какво трябва да се промени?

СТЕК КАТО АБСТРАКЦИЯ ДАННИ

```
class Stack {  
    private static char [] stackElements;  
    private static int top;  
  
    public static void init(int n) {  
        stackElements = new char [n];  
        top = -1;  
    }  
    public static boolean isempty() {  
        return top == -1;  
    }  
    public static void push(char x) {  
        top++;  
        stackElements[top] = x;  
    }  
    public static char top() {  
        if (isempty()) {  
            System.out.println("Stack empty");  
            return ' ';  
        }  
        else      return stackElements [top];  
    }  
    public static void pop() {  
        if (isempty())      System.out.println("Stack empty");  
        else                  top--;  
    }  
}
```


КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

ADT С ЕЛЕМЕНТИ НА КЛАСОВЕ

Множество от свързани функции с общи скрити данни

- Някои променливи/методи само прости (без създаване на инстанции)
- Произволно много инстанции (обекти/променливи) от типа

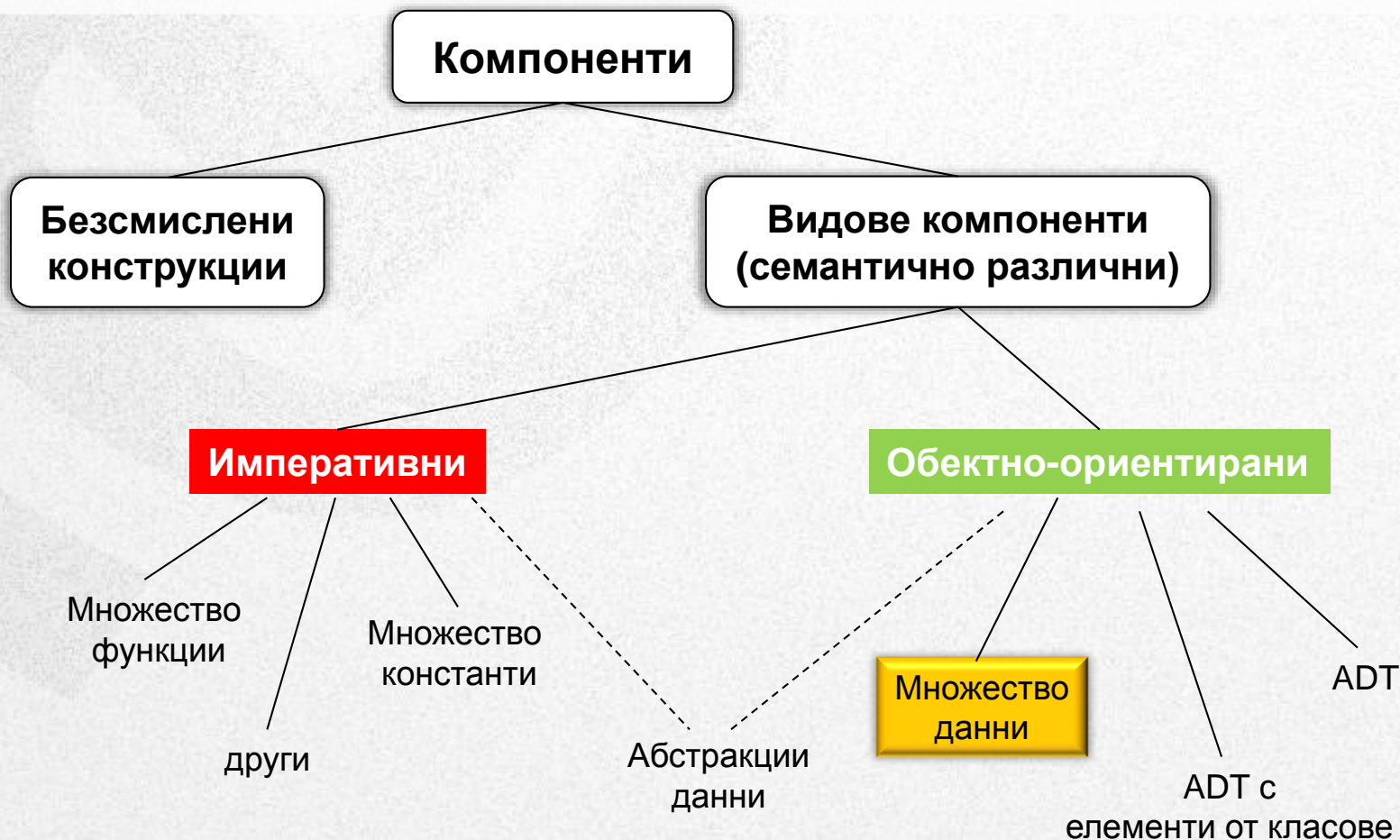
Променливи като обща памет на всички инстанции от типа

Java-клас:

- 'private' non-static или static – променливи
- 'public' non-static или static – методи

Пример: Time с променливи на клас 'noonHour' ... и методи на клас switchTimeFormat() → TimeC

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

МНОЖЕСТВО ДАННИ (КЛАСОВЕ ДАННИ)

Обобщение на видими данни в един тип

Java-клас:

няма методи
само не-static public данни

Използване: създаване на инстанции

Пример: Point3D

→ както Pascal-Record (съотв. C-Struct)

ПРИМЕР: МНОЖЕСТВО ДАННИ

1 Коментар?

Точки в триразмерното пространство се състоят от 3 стойности: x-, y-, z- координати

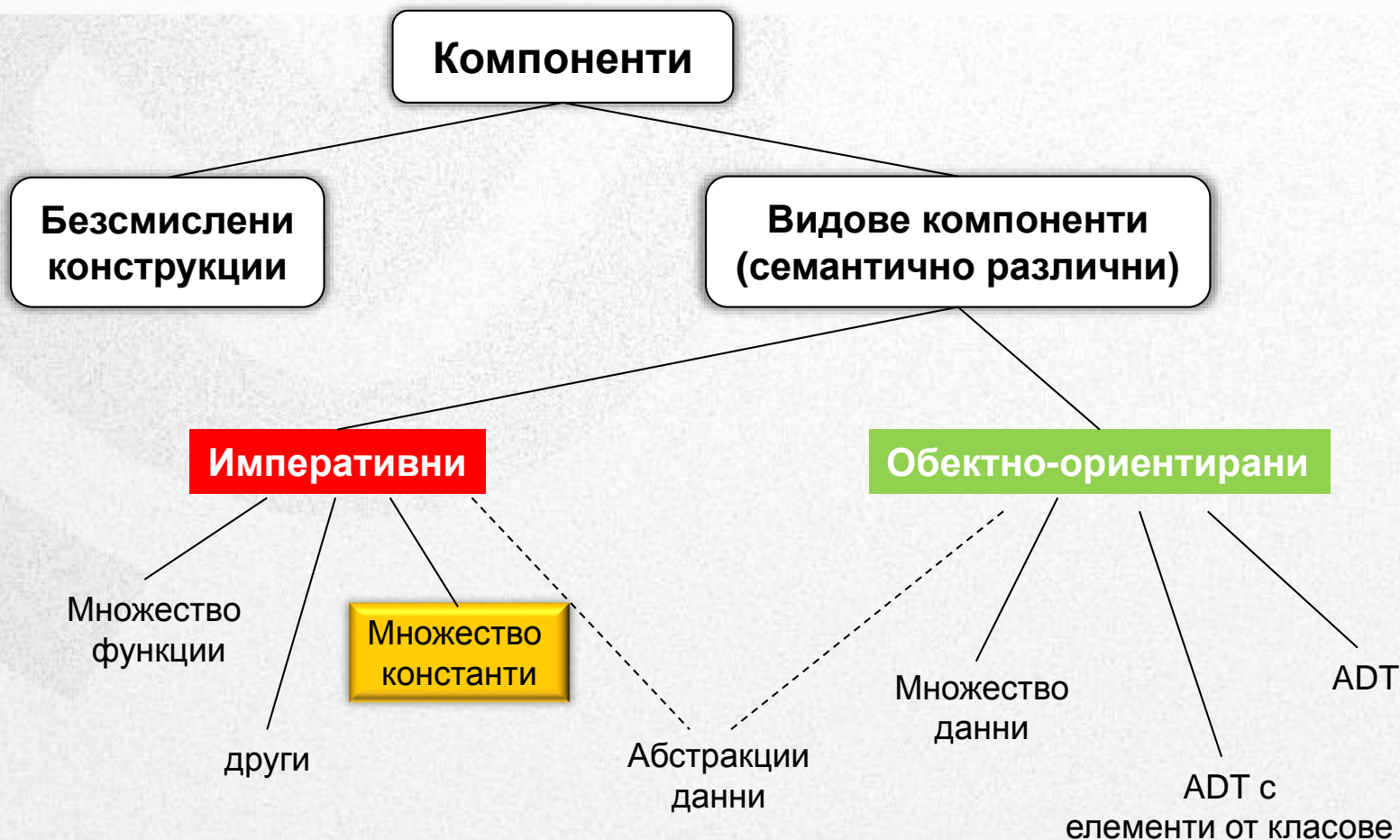
```
class Point3D {  
    double x, y, z;  
}
```

Видима в актуалния пакет

```
class Point3D {  
    public double x, y, z;  
}
```

Видима във всички пакети

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

МНОЖЕСТВО КОНСТАНТИ

Обобщение на видими константи

Java-клас:

няма методи

само `public final static` променливи

Използване: няма създаване на инстанции

Пример: управляващи печата символи като константи

ПРИМЕРИ: МНОЖЕСТВО КОНСТАНТИ

```
class IO_Constants {  
  
    public final static char LF = '\n',  
                           FF = '\f',  
                           CR = '\r';  
  
    public final static int DRUCK_WIDTH = 80;  
  
}
```

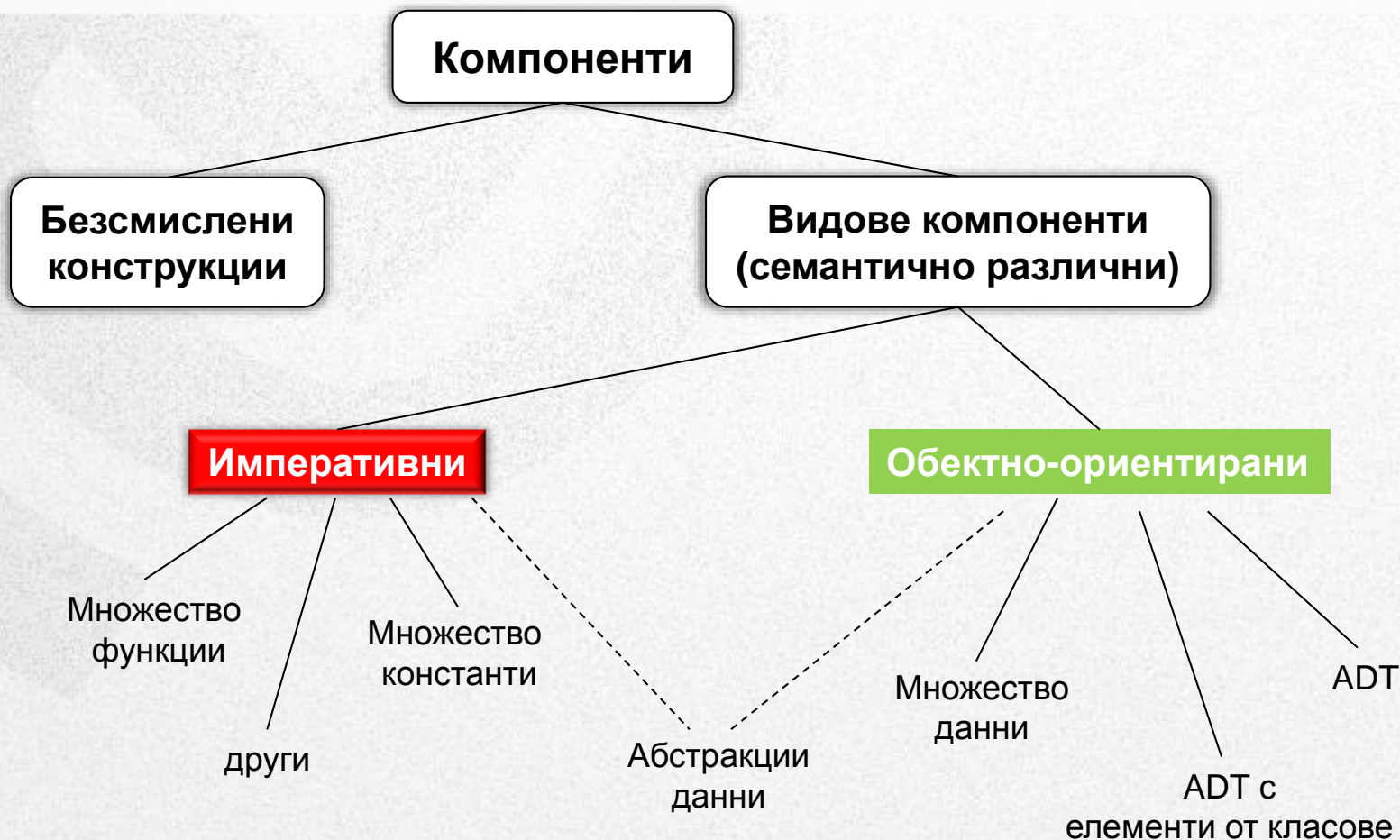
C, C++: .h-Files:

```
#define LF '\n'  
#define FF '\f'  
#define CR '\r'  
#define DRUCK_WIDTH 80
```

В C, C++: имената несвързани с типа → чиста замяна на текст

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

ИМПЕРАТИВНИ КОМПОНЕНТИ

Компоненти, за които създаването на
инстанции не е смислено

Java-клас:
данни и методи само 'static'

Използване: няма създаване на инстанции от класове

Примери: засяга алгоритмите

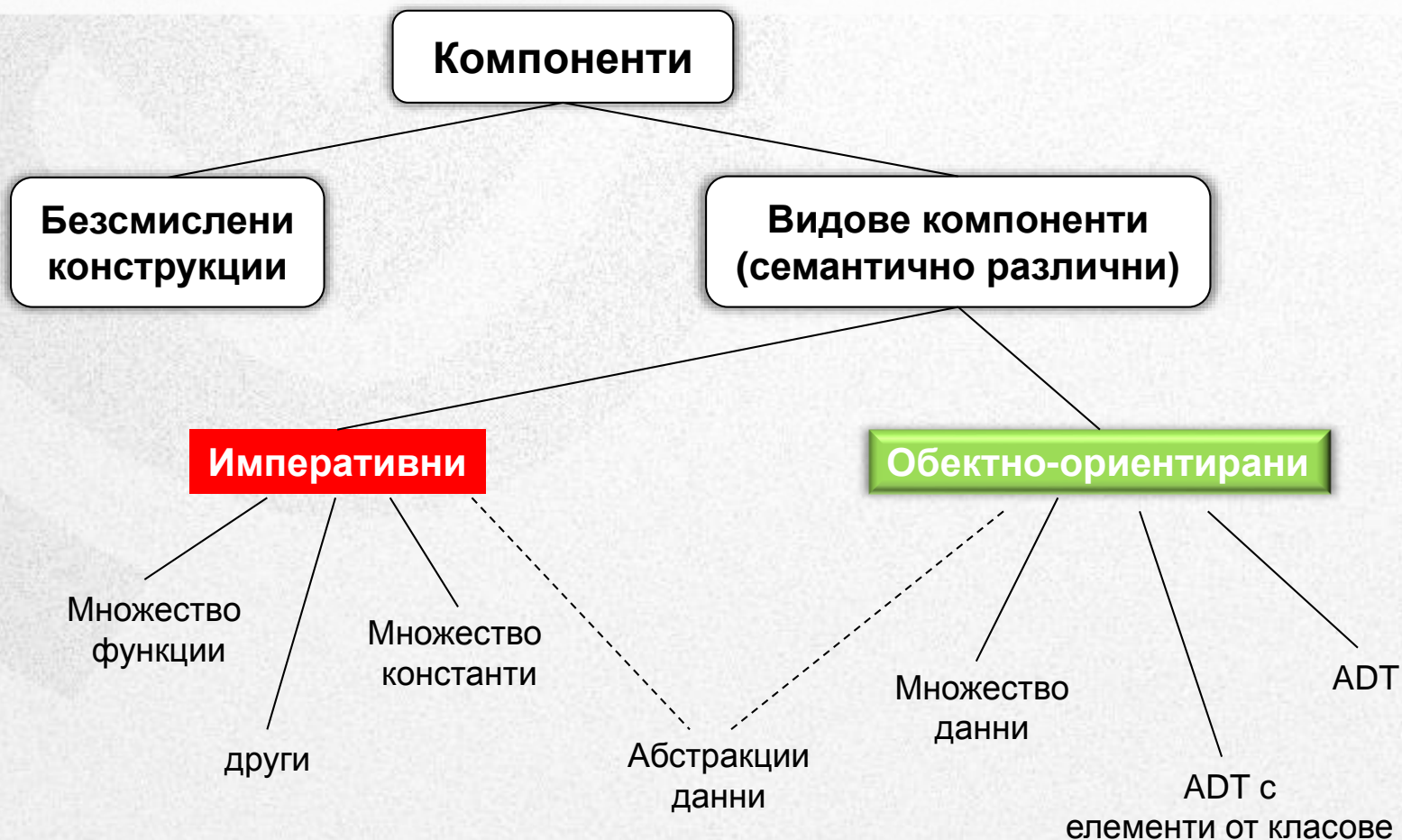
- Методи за сортиране
- Hanoi.java
- Множества от функции
- Main-клас: съдържа main()
  - Никога създаване на инстанции
  - Начало на алгоритъма

ИНСТАНЦИИРАНЕ НА ЕДИН MAIN-КЛАС

1 Коментар?

```
class Welcome {  
  
    Welcome()    {  
        System.out.println("Welcome!");  
    }  
  
    public static void main (String[] args)    {  
        new Welcome();  
    }  
}
```

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

ОБЕКТНО-ОРИЕНТИРАН КОМПОНЕНТ

Компоненти, за които създаването на инстанции е смислено (необходимо)

Java-клас:

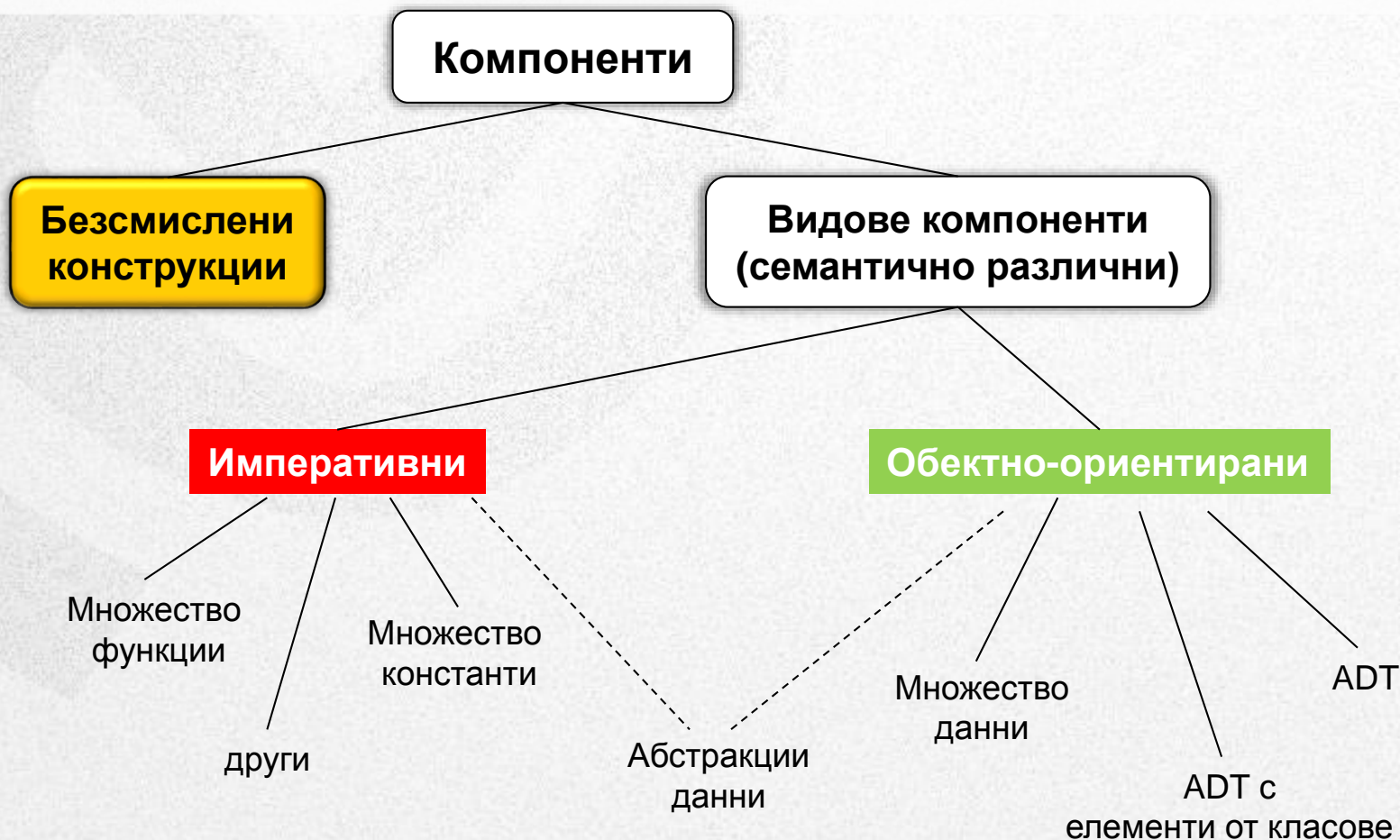
съдържа non-static елементи (данни или методи)

Използване: Създаване на инстанции необходимо, за да се създадат променливи (памет) съответно методите да се направят използваеми

Примери:

- ADT
- ADT с елементи на компоненти
- Множества данни

КЛАСОВЕ И КОМПОНЕНТИ

БЕЗСМИСЛЕНИ КОНСТРУКЦИИ НА КЛАСОВЕ

Въпреки синтактичната коректност

- Всички елементи (данни, методи): 'private'
- Всички данни: 'public'; всички методи: 'private'
- Всички елементи на класа C: 'static, + създаване на инстанции new C()
- Променливи: 'private', non-static; всички методи: 'static'
- Всички променливи: 'static'; всички методи: non-static
- Други ?

ПРИМЕР: ВСИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ 'PRIVATE'

1 Какво следва?

Никога достъпни

```
class Time {  
  
    private int hour, minute;  
  
    private final int noonHour = 12;  
  
    private addMinutes (int m)    {  
        ...  
    }  
  
}
```


ПРИМЕР: (ВСИЧКИ) ДАННИ 'PUBLIC', ВСИЧКИ МЕТОДИ 'PRIVATE'

1 Какво следва?

Безполезна методи

```
class Time {  
  
    public int hour, minute;  
  
    public final int noonHour = 12;  
  
    private addMinutes (int m)    {  
  
        hour = ...  
    }  
  
}
```

ПРИМЕР: ВСИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ 'STATIC, + СЪЗДАВАНЕ НА ИНСТАНЦИИ

1 Какво следва?

Празни инстанции

```
class Time {  
  
    public static int hour, minute;  
    public final static int noonHour = 12;  
  
    public static addMinutes (int m)    {  
        hour = ...  
    }  
}
```

```
class Apply {  
  
    Time t1, t2;  
    public static void main(...)    {  
        t1 = new Time ();  
        t2 = new Time ();  
    }  
}
```

ПРИМЕР: ПРОМЕНЛИВИ 'PRIVATE', NON-STATIC ВСИЧКИ МЕТОДИ 'STATIC'

1 Какво следва?

Не е възможна обработката на променливи на инстанции

```
class Time {  
  
    private int hour, minute;  
  
    private final int noonHour = 12;  
  
    public static Time() {  
        ...  
    }  
  
    public static addMinutes (int m)    {  
  
        hour = ...  
    }  
  
}
```

Методите на класове (static) не могат да обработват променливи на инстанции

ПРИМЕР : ПРОМЕНЛИВИ 'STATIC, ВСИЧКИ МЕТОДИ NON-STATIC

1 Какво следва?

Инстанции без данни

Методите на всички инстанции идентични

```
class Time {  
  
    private static int hour, minute;  
    private final static int noonHour = 12;  
  
    public addMinutes (int m)    {  
        hour = ...  
    }  
}
```

```
Time t1, t2;  
t1 = new Time ();  
t2 = new Time ();  
t1.addMinutes(20);  
t2.addMinutes(10);
```


ВИДОВЕ КОМПОНЕНТИ И ЕЗИЦИ ЗА ПРОГРАМИРАНЕ

Проблем: кой език за програмиране кои видове компоненти може да поддържа?

Всички видове компоненти

Обектно-ориентирани

Създаване на
инстанции
смислено

Java
C++
Smalltalk
Delphi-Pascal

**Обектно-базирани
(абстракции данни)**

Modula-2
Ada

Императивни

Създаване на
инстанции
безсмислено

Pascal
Fortran
Cobol
Basic

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

КРАЙ “КОМПОНЕНТИ”

